

2016 අංක 12 දරන තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම පිළිබඳ
පහත යටතේ පොදු අධිකාරීන් වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද
තොරතුරු ඉල්ලීම් හා ප්‍රතිචාර පිළිබඳ සකස්කරනු ලැබූ
අධ්‍යයන වාර්තාව

Friedrich Naumann
STIFTUNG **FÜR DIE FREIHEIT**

ෆෙඩ්රිච් නියුමාන් ස්ටිෆ්ටින්ග් (FNF) ආයතනය



CENTRE FOR POLICY ALTERNATIVES
විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේන්ද්‍රය
මානව හිමිකම් සහ සමාජවාදී මූලධර්ම

විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේන්ද්‍රය

මෙම ප්‍රකාශය විලිංගිත ලබන්නේ ෆෙඩ්රිච් නියුමාන් ස්ටිෆ්ටින්ග් (FNF) ආයතනය සමග හවුල්කාරිත්වයෙනි. පදනමෙහි වැඩකටයුතු කේන්ද්‍රගත වන්නේ නිදහස සහ වගකිවයුතු බව පිළිබඳ වූ හරයාත්මක ඇගයීම් මත ය. තම ව්‍යාපෘති ඔස්සේ ෆෙඩ්රිච් නියුමාන් ස්ටිෆ්ටින්ග් (FNF) ආයතනය විසින් සියලු ජනතාවන්ට නිදහසේ මානව ගරුත්වයෙන් යුතුව හා සාමයෙන් ජීවත් විය හැකි ලෝකයක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා තම දායකත්වය ලබාදෙයි.



විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේන්ද්‍රය යනු ස්වාධීන දේශපාලන පක්ෂවාදීත්වයෙන් තොර සංවිධානයක් වන අතර එය මූලික වශයෙන් රාජ්‍යකරණය සහ ගැටුම් නිරාකරණය හා සබැඳි ගැටලු කෙරෙහි සිය අවධානය යොමු කරයි. 1996 දී විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේන්ද්‍රය පිහිට වනු ලැබූයේ මහජන ප්‍රතිපත්තීන් පිළිබඳව වූ කතිකාවත සඳහා සිවිල් සමාජයේ සජීවී දායකත්වය අත්‍යවශ්‍ය වන බවට හා එය ශක්තිමත් කළ යුතුව පවතින බවට වන දැඩි විශ්වාසය පෙරදැරි කොට ගෙන ය. මහජන ප්‍රතිපත්තීන් විවේචනාත්මක විමර්ශනයට භාජන කරන, විකල්පයන් හඳුනා ගන්නා හා ඒවා ව්‍යාප්ත කරන පර්යේෂණ හා බලපෑම් කිරීමේ වැඩසටහන් වෙනුවෙන් විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේන්ද්‍රය කැපවී සිටී.

ලිපිනය : 6/5, ලොරැඩ්ස් පාර, කොළඹ 05.

දුරකථන : 011 2370803 / 4

ෆැක්ස් : 011 2370801 / 2

වෙබ් අඩවිය : www.cpalanka.org

ඊමේල් : info@cpalanka.org

සන්දර්භය

1. හැඳින්වීම

2. අධ්‍යයනයේ අරමුණු

3. අධ්‍යයන විධික්‍රමය

4. අධ්‍යයනයේ සීමාවන්

5. තොරතුරු ඉල්ලීම් පිළිබඳ දත්ත

5.1 යොමු කරන ලද තොරතුරු ඉල්ලීම්වලට කුමන හෝ ප්‍රතිචාරයක් ලැබුණු හෝ නොලැබුණු ගණන

5.2 යොමු කරන ලද තොරතුරු ඉල්ලීම්වලට තොරතුරු ලැබුණු ගණන හෝ නොලැබුණු ගණන

5.3 ප්‍රතික්ෂේප වීමක් නොවූ තොරතුරු ඉල්ලීම් ගණන හා ප්‍රතික්ෂේපිත තොරතුරු ඉල්ලීම් ගණන

5.4 යොමුකරන ලද තොරතුරු ඉල්ලීම්වලට අදාළව එම තොරතුරු ඔවුන් සතුව නොමති බව හෝ එය වෙනත් ආයතනයක් සතුව බව දක්වමින් එම තොරතුරු ඇති අදාළ ආයතනවලට යොමුකිරීම්

5.5 තොරතුරු ඉල්ලුම්පත සම්බන්ධයෙන් ගනු ලබන ඉදිරි පියවර දින 14ක් තුළ දන්වා එවන බව දැන්වුවද මේ වනතෙක් ඉන් අනතුරුව කිසිදු ප්‍රතිචාරයක් නොලැබුණු ගණන

5.6 මූලික අභියාචනා යොමුකළ පසු තොරතුරු ලැබුණු ගණන හා නොලැබුණු ගණන

6. අධ්‍යයනයේ සොයාගැනීම්

6.1 පොදු අධිකාරීන්හි තොරතුරු දැනගැනීම පිළිබඳ පනත පිළිබඳ ආකල්පය

6.2 තොරතුරු ඉල්ලීම්වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීම පිළිබඳ තත්ත්වය

6.3 තොරතුරු ඉල්ලීම් පිළිබඳව ක්‍රියා කිරීමේදී පනත මඟින් දක්වන කාල පරාසයන් පිළිබඳව පොදු අධිකාරීන් සැලකිල්ලක් දක්වන්නේද?

6.4 තොරතුරු ඉල්ලීම්වලට ප්‍රතිචාර යොමු කිරීමේදී පොදු අධිකාරීන් විසින් ලිපි සම්බන්ධ කිරීමේදී සිදුකරනු ලබන ඇතැම් දෝෂ

6.5 එම සමාන තොරතුරු ඉල්ලීම්වලදී ඊට අයත් එක සමාන පොදු අධිකාරීන් එම තොරතුරු සම්බන්ධව පොදු නිශ්චිත මතයක් නොදැරීමේ අවස්ථා

6.6 පොදු අධිකාරීන් සතුව අදාළ තොරතුරු නොමැති නම් ඔවුන් ඒ සම්බන්ධව නිවැරදි ආයතනය වෙත යොමු කිරීම සිදු කරන්නේද?

6.7 සාධාරණ හේතු මත හෝ වෙනත් හේතු මත තොරතුරු ලබාදීම ප්‍රතික්ෂේප කරන්නේද?

6.8 ප්‍රතිචාර දැක්වීමට කල්ගත වීම හා තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම පිළිබඳ පනත දක්වා ඇති නිසි කාර්යපටිපාටිය පොදු අධිකාරීන් විසින් අනුගමනය කරන්නේද?

6.9 තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම පිළිබඳ පනතින් තවදුරටත් ආවරණය කළයුතු ක්ෂේත්‍ර

7. හඳුනාගත් අඩුපාඩු, දෝෂ මඟහරවා ගැනීමින් ශ්‍රී ලාංකේය පුරවසියන්ගේ තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම සුරක්ෂිත හා විධිමත් කිරීම සඳහා වන නිර්දේශ

1. හැඳින්වීම

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ පාර්ලිමේන්තුව විසින් 2016 අගෝස්තු මස 04 වන දින සහතික කොට 2016 අගෝස්තු මස 05 වන දින ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ගැසට් පත්‍රයේ දෙවන කොටසේ අතිරේකයක් වශයෙන් පළ කරන ලද 2016 අංක 12 දරන තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම පිළිබඳ පනත එවකට සම්මත කළ පනත් අතුරින් සාධනීය අංගලක්ෂණ රාශියකින් සමන්විත ධනාත්මක ප්‍රජාතන්ත්‍රීය පියවරක් ලෙස සැලකිය හැකිය. මන්ද, තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිය මූලික අයිතියක් ලෙස හඳුනාගැනීම, එම අයිතිය බලාත්මක කිරීම මඟින් පොදු අධිකාරිවල විනිවිදභාවය සහ වගකීම පිළිබඳ සංස්කෘතියක් පෝෂණය කිරීමට පියවර ගැනීම, එමඟින් ශ්‍රී ලංකාවේ පුරවැසියන්ට යහපාලනය සඳහා වැඩි වශයෙන් සහභාගි වියහැකි සහ රටේ පොදු ජන ජීවිතයේදී සක්‍රීය ලෙස සහභාගි විය හැකි සමාජක් ප්‍රවර්ධනය කිරීමට පියවර ගැනීම යන කාරණා හේතුවෙනි. තොරතුරු වෙත ප්‍රවේශවීමේ අයිතිය මූලික අයිතිවාසිකමක් ලෙස 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා 19 වන සංශෝධනය හරහා සියලුම පුරවැසියන් හට හිමිකර දී තිබේ. රාජ්‍ය උත්තරීතරම හා මූලිකම නීතිය මඟින් මෙම අයිතිවාසිකම සහතික කරලීමෙන් එහි ක්‍රියාවලිය තුළ පවත්නා ප්‍රජාතන්ත්‍රීය හරපද්ධතීන් සුරක්ෂිත කරලීමක් ලෙස අර්ථ දැක්වීම යෝග්‍ය වන්නේය. එසේම පොදු අධිකාරීන්හි තීරණ ගැනීමේ හා ක්‍රියාකරත්වය සම්බන්ධව පුරවැසියා තුළ යම්කිසි ස්ථාවර විශ්වසනීයත්වයක් ගොඩ නැගීම උදෙසා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය ආරක්ෂණය ලබා දීමේ වැදගත්කම මෙහිදී ආවරණය කර තිබේ. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් පිළිගෙන ඇති මෙම තොරතුරු සඳහා ප්‍රවේශවීමේ හරයාත්මක නීතිය, 2016 අංක 12 දරන තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම පිළිබඳ පනතින් ඊට අදාළ හරයාත්මක නීතිය තවදුරටත් විස්තරාත්මකවත් කාර්යපටිපාටික නීතිය පැහැදිලිවත් සඳහන් කර තිබේ. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ ආරක්ෂණය ලබන මෙම අයිතිය 2016 අංක 12 දරන පනතේ ප්‍රතිපාදන ප්‍රකාරව ක්‍රියාත්මක වීම සිදු වේ. ඒ අනුව 2016 අංක 12 දරන තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම පිළිබඳ පනතේ 3 වන වගන්තියෙන් හිමිකර දෙන්නා වූ තොරතුරුවලට ප්‍රවේශවීමේ පුරවැසියන්ගේ අයිතිවාසිකම පොදු අධිකාරීන් විෂයයෙහි පමණක් සීමා කර තිබේ. නො එසේනම්, පොදු අධිකාරීන්ගේ සන්තකයේ, භාරයේ හෝ පාලනයේ ඇති තොරතුරුවලට ප්‍රවේශවීමේ අයිතියක් පමණක් පුරවැසියාට හිමිකර දී තිබේ. පනතේ 43 වගන්තියේ "පොදු අධිකාරිය" යන්නට පුළුල් අර්ථනිරූපණයක් ලබා දී තිබේ.¹ එම නිසා

¹ පොදු අධිකාරිය යන්නෙන් - (අ) ආණ්ඩුවේ අමාත්‍යාංශයක්; (ආ) ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව හෝ (ඉ) ඡේදය යටතේ නිශ්චිතව දක්වා ඇති ප්‍රමාණයට හැර 2007 අංක 7 දරන සමාගම් පනත හැර යම් ලිඛිත නීතියක්, හෝ පළාත් සභාවක ප්‍රඥප්තියක් මගින් හෝ යටතේ පිහිටුවන ලද යම් මණ්ඩලයක් හෝ කාර්යාලයක්; (ඇ) ආණ්ඩුවේ දෙපාර්තමේන්තුවක්; (ඈ) රාජ්‍ය සංස්ථාවක්; (ඉ) සිය කොටස්වලින් සියයට විසිපහක් හෝ ඉන් වැඩි ප්‍රමාණයක් හෝ අන්‍යාකාරයකින් පාලන අයිතියක් ඇති රජය හෝ රාජ්‍ය සංස්ථාවක් හෝ රජය සහ රාජ්‍ය සංස්ථාවක් එකතුව දරනු ලබන 2007 අංක 7 දරන සමාගම් පනත යටතේ සංස්ථාගත කරන ලද සමාගමක්; (ඊ) පළාත් පාලන ආයතනයක්; (උ) ආණ්ඩුව හෝ එහි නියෝජ්‍යායතනයක හෝ පළාත් පාලන ආයතනයක කොන්ත්‍රාත්තුවක්, හවුල් ව්‍යාපාරයක්, ගිවිසුමක් හෝ බලපත්‍රයක් යටතේ ව්‍යවස්ථාපිත හෝ පොදු කර්තව්‍යයක් ඉටුකරන එහෙත් ඒ ව්‍යවස්ථාපිත හෝ පොදු කර්තව්‍යයන්ගෙන් හෝ පොදු සේවාවන්ගෙන් ආවරණය වූ ක්‍රියාකාරකම් ප්‍රමාණයකට පමණක් සීමා වූ පෞද්ගලික හිමිකාරීත්වයක් හෝ සංවිධානයක්; (ඌ) පළාත් සභාවක් විසින් පිහිටුවන ලද හෝ ඇති කරන ලද යම් දෙපාර්තමේන්තුවක් හෝ වෙනත් අධිකාරියක් හෝ ආයතනයක්; (එ) මහජනතාව වෙත සේවයක් ලබාදෙනු ලබන සහ ඉල්ලා සිටින ලද තොරතුරු මහජනතාව වෙත ලබාදෙනු ලබන සේවයට අදාළ වන තාක් දුරට ආණ්ඩුව හෝ යම් දෙපාර්තමේන්තුවක් හෝ පළාත් සභාවක් මගින් පිහිටුවන ලද හෝ ඇතිකරන ලද වෙනත් අධිකාරියක් හෝ විදේශීය ආණ්ඩුවක් හෝ ජාත්‍යන්තර සංවිධානයක් මගින් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයේ අරමුදල් සපයනු ලබන රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන; (ඒ) යම් ලිඛිත නීතියක් යටතේ පිහිටුවනු ලබන, හඳුනාගනු ලබන හෝ බලපත්‍රයක් ලබා දෙනු ලබන හෝ රජය මගින් හෝ රාජ්‍ය සංස්ථාවක් මගින් හෝ පළාත් සභා ප්‍රඥප්තියක් යටතේ පිහිටුවනු ලබන හා ඇති කරනු ලබන යම්

පොදු අධිකාරියක් නොවන කිසිදු ආයතනයකින් තොරතුරු ඉල්ලා සිටීමේ අයිතියක් පුරවැසියන්ට හිමි නොවේ. තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිය පිළිබඳව වන පනත සම්බන්ධව විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේන්ද්‍රයේ දායකත්වය 2003 වර්ෂය දක්වා ඇතට දිවයන අතර පනත කෙටුම්පත්කරණය හා තීරණ උපදේශනය සම්බන්ධයෙන් එම දායකත්වය සපයමින්, පසුව, ලෝකයේ ඇති හොඳම තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිය පිළිබඳ පනත් තුන අතුරින් එකක් ලෙස හඳුනාගැනිණි.

2. අධ්‍යයනයේ අරමුණු

මෙම අධ්‍යයනයේ මූලික පරමාර්ථය වන්නේ 2016 අංක 12 දරන තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම පිළිබඳ පනත විසින් දක්වන කාර්යපටිපාටියේ ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරීත්වය අධ්‍යයනය කිරීම, විමර්ශනය කිරීම හා දුර්වලතා හඳුනාගනිමින් පුරවැසියන් සතු තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිය විධිමත් කිරීම, සඳහා යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීම වේ. එසේම, හඳුනාගනු ලබන සාධනීය ලක්ෂණ අගය කිරීම, දුර්වලතාව උදෙසා සුදුසු යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීම හා තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම පිළිබඳ පනතේ අභිමතාර්ථ තෘප්ත කරගැනීමට අවශ්‍ය ප්‍රතිපත්තිමය යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීම වේ. මීට අමතරව තොරතුරු ඉල්ලීම් ඉදිරිපත් කිරීමේදී පුරවැසියන් මුහුණපාන්නා වූ ප්‍රායෝගික අර්බුද හා තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම පිළිබඳව පොදු අධිකාරීන් හි සේවයේ නියැලී සිටින නිලධාරීන්ගේ ආකල්පය පිළිබඳවත් කරුණු අධ්‍යයනය කිරීම අපේක්ෂිත ය.

3. අධ්‍යයන විධික්‍රමය

මෙම අධ්‍යයන සඳහා බිම් මට්ටමේ සිටින ජනතාව විසින් විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේන්ද්‍රය උදෙසා දක්වන ලද තොරතුරු ඉල්ලීම් මූලික වශයෙන් පාදක කර ගැනිණි. මෙම වසර මුලදී විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේන්ද්‍රයේ ප්‍රජා සහභාගිත්ව වැඩසටහන් අංශය විසින් බිම්මට්ටමේ ක්‍රියාකාරීන් සමඟ තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිය පිළිබඳව සාකච්ඡා පැවැත්විණි. එහිදී තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම පිළිබඳ පනතින් ලබාගත හැකි තොරතුරු පිළිබඳව අප විසින් සාකච්ඡා කරන ලදී. එහි පියවරක් ලෙස ඒ අනුව අනුරාධපුරය, ගාල්ල, මාතර, කෑගල්ල, මොණරාගල, රත්නපුරය, ත්‍රිකුණාමලය, මාතලේ, අම්පාර, ගම්පහ, කොළඹ, මහනුවර, බදුල්ල, පොළොන්නරුව, පුත්තලම, නුවර එළිය, හම්බන්තොට යනාදී දිස්ත්‍රික්කයන්හි ජනතාව විසින් යොමුකරන ලද තොරතුරු ඉල්ලීම් අප විසින් අදාළ පොදු අධිකාරීන්ට යොමු කරන ලදී. ඊට අදාළ තොරතුරු ඉල්ලීම් සිදු කිරීම පුරවැසියන් වෙනුවෙන් අප විසින් සිදු කෙරිණි. ඊට අමතරව, ජනතාවට පොදුවේ වැදගත්කමක් ඇතැයි සැලකෙන තොරතුරු ඉල්ලීම් අදාළ පොදු අධිකාරීන්ගෙන් ඉල්ලා සිටීමද සිදු කරන ලදී. ඒ අනුව 2018 පෙබරවාරි 16 දින සිට 2018 මාර්තු 30 දින දක්වා මූලික තොරතුරු ඉල්ලීම් 203 ක් ඊට අදාළ පොදු අධිකාරීන්ට යොමු කරන ලදී.

ව්‍යවස්ථාපිත මණ්ඩලයක් මගින් පූර්ණ වශයෙන් හෝ අර්ධ වශයෙන් මූල්‍යාධාර සපයන පෞද්ගලික විශ්වවිද්‍යාල සහ වෘත්තීය ආයතන ඇතුළු උසස් අධ්‍යාපන ආයතන; (ඔ) යම් ලිඛිත නීතියක් යටතේ පිහිටුවනු ලබන, පිළිගනු ලබන හෝ බලපත්‍රයක් ලබා දෙනු ලබන හෝ රජය මගින් හෝ රාජ්‍ය සංස්ථාවක් මගින් හෝ පළාත් සභා ප්‍රඥප්තියක් යටතේ පිහිටුවනු ලබන හා ඇති කරනු ලබන යම් ව්‍යවස්ථාපිත මණ්ඩලයක් මගින් පූර්ණ වශයෙන් හෝ අර්ධ වශයෙන් මූල්‍යාධාර සපයන වෘත්තීය හෝ කාර්මික අධ්‍යාපනය ලබා දෙන ආයතන ඇතුළු පුද්ගලික අධ්‍යාපන ආයතන; (ඹ) යුක්තිය පසිඳීම සඳහා ඇති කොට පිහිටුවන ලද අධිකරණ, විනිශ්චය අධිකරණ හා ආයතන, අදහස් වේ.

4. අධ්‍යයනයේ සීමාවන්

මෙම අධ්‍යයනය හුදෙක් 2016 අංක 12 දරන තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම පිළිබඳ පනත විසින් දක්වනු ලබන කාර්යපටිපාටිය අධ්‍යයනය කිරීම, විමර්ශනය කිරීම හා දුර්වලතා හඳුනාගැනීමට සිදුකළ අධ්‍යයනයක් මිස තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම පිළිබඳ අයිතිය හා එම පනතේ හරයාත්මක නීතිය පිළිබඳව සිදුකළ අධ්‍යයනයක් නොවන බව සැලකිය යුතුය. මෙහිදී අප විසින් තොරතුරු ඉල්ලීම් පොදු අධිකාරීන්ට යොමු කරමින් එහි ප්‍රතිපලය කුමක්ද? යන්න අධ්‍යයනය කෙරිණි. ඒ අනුව අදාළ පොදු අධිකාරිය තුළ තොරතුරු ඉල්ලීම් සම්බන්ධව ක්‍රියාකරන ආකාරය පමණක් මූලික වශයෙන් අධ්‍යයන කෙරිණි. එසේම, මෙම අධ්‍යයනයේදී හුදෙක් අදාළ පොදු අධිකාරීන් මූලික අවස්ථාවේ ක්‍රියාකරන ආකාරය අධ්‍යයනය කළ අතර එය ප්‍රථම තොරතුරු ඉල්ලීම සිදු කිරීම හා අනතුරුව එම ආයතනයේම නම් කළ නිලධාරියාට අභියාචනය කිරීම දක්වා පමණක් සීමා කළ අතර තොරතුරු දැනගැනීමේ කොමිෂන් සභාව වෙත අභියාචනා කිරීමේ කාර්යපටිපාටිය දක්වා ව්‍යාප්ත නොවන බවද සඳහන් කළ යුතුය.

5. තොරතුරු ඉල්ලීම් පිළිබඳ දත්ත

ඉදිරිපත් කළ තොරතුරු ඉල්ලීම් ගණන	ප්‍රතිචාරයක් ලද තොරතුරු ඉල්ලීම් ගණන	ප්‍රතිචාරයක් නොලද තොරතුරු ඉල්ලීම් ගණන
203	187 (92%)	16 (8%)

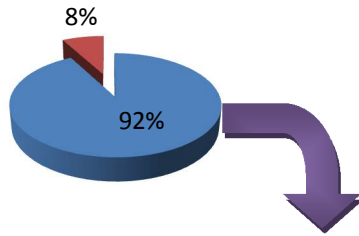
තොරතුරු ඉල්ලීම් 203ක් පොදු අධිකාරීන් වෙත යොමු කරන ලද අතර ඉන් තොරතුරු ඉල්ලීම් 187ක් සඳහා ප්‍රතිචාර ලැබිණ. තොරතුරු ඉල්ලීම් 16ක් සඳහා ප්‍රතිචාර නොලැබිණ.

ඉහත දත්තයන්ට අනුව එම තොරතුරු ඉල්ලීම් සාමාන්‍ය තැපෑල යටතේ නොව ලියාපදිංචි තැපෑල යටතේ අදාළ පොදු අධිකාරීන් වෙත යොමු කරන ලදී. මෙහිදී අවධාරණය කළ යුත්තේ අදාළ තොරතුරු ඉල්ලීම අප විසින් අත්සන් කළ දිනය නොව එය අප විසින් ලියාපදිංචි තැපෑලට යොමු කළ දිනය පර්යේෂණයට අදාළ දින ගණනය කිරීම් උදෙසා අප විසින් භාවිත කළ බවයි. මෙහිදී අප විසින් අදාළ තොරතුරු ඉල්ලීම් ලියාපදිංචි තැපෑලට යොමු කිරීමේ දිනය අදාළ තොරතුරු ඉල්ලීමට අදාළ දින ගණනය කිරීම සඳහා උපයෝගී කරගනු ලැබුවේ අදාළ පොදු අධිකාරීන් වෙත තොරතුරු ඉල්ලීම පිළිගත් විධිමත්භාවයකින් ලැබීම තහවුරු කිරීමට හා එමඟින් පනත දක්වනු ලබන කාල පරාසය තුළ අදාළ පොදු අධිකාරීන් ක්‍රියාත්මක වන්නේද යන්න පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීමටයි. ඒ අනුව පනත අවධාරණය කරන පරිදි තොරතුරු ඉල්ලීමක් සඳහා දින 14ක් (වැඩ කරන දින) ඇතුළත අදාළ පොදු අධිකාරියේ තොරතුරු නිලධාරියා විසින් ඒ සම්බන්ධව පිළිතුරක් ලබා දිය යුතු වන්නේය. එය අප විසින් දියත් කරන ලද අධ්‍යයනයේ විධිමත්භාවය උදෙසා ගනු ලැබූ උපක්‍රමයකි. ඒ අනුව 2018 පෙබරවාරි 22 දින, 2018 මාර්තු 13

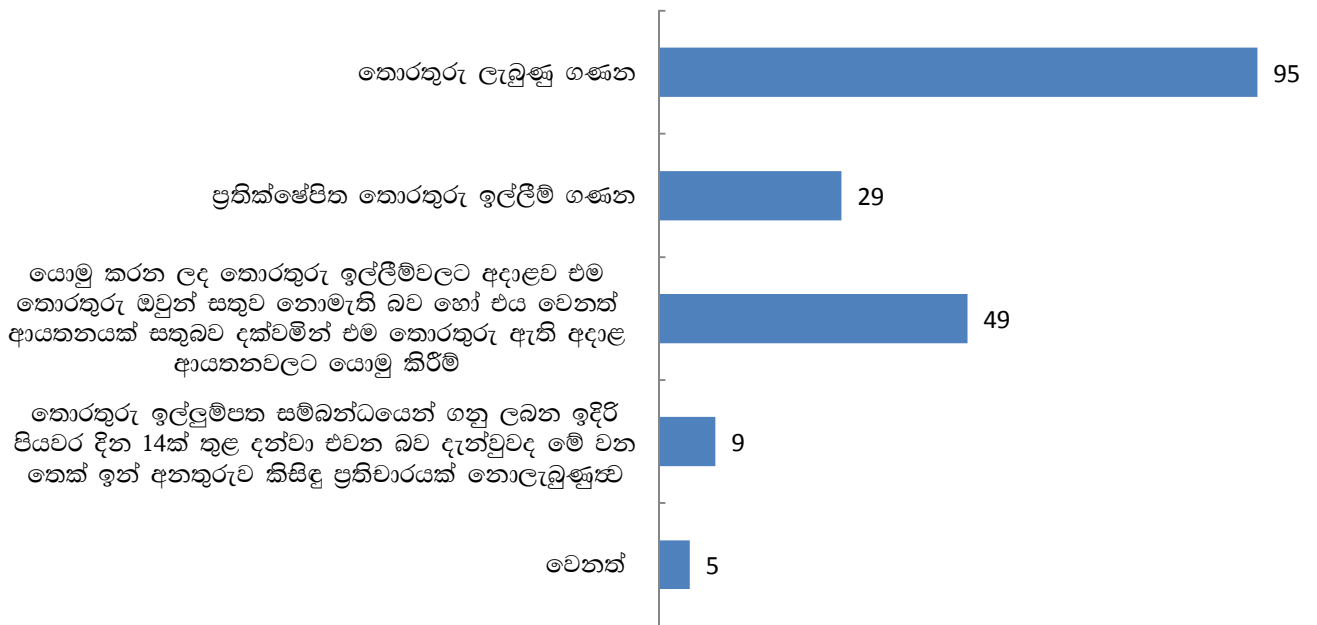
වන දින හා 23 දින මෙන්ම 2018 අප්‍රේල් 03 වන දින යන දිනයන්හිදී අදාළ තොරතුරු ඉල්ලීම් අප විසින් ලියාපදිංචි තැපෑලට යොමු කරන ලදී.

5.1 යොමු කරන ලද තොරතුරු ඉල්ලීම්වලට කුමන හෝ ප්‍රතිචාරයක් ලැබුණු හෝ නොලැබුණු ගණන

- කුමන හෝ ප්‍රතිචාරයක් ලැබුණු ගණන - 187
- කුමන හෝ ප්‍රතිචාරයක් නොලැබුණු ගණන - 16



කුමන හෝ ප්‍රතිචාරයක් ලැබුණු තොරතුරු ඉල්ලීම් ගණනේ විභේදනය



අදියර හතරක් යටතේ තොරතුරු ඉල්ලීම් 203ක් පොදු අධිකාරීන් වෙත යොමු කළ අතර ඉන් මේ වන විට කුමන හෝ ප්‍රතිචාරයක් ලැබුණු තොරතුරු ඉල්ලීම් ගණන 187කි. මෙම කුමන හෝ ප්‍රතිචාරයක් ලැබුණු තොරතුරු ඉල්ලීම් ගණයට

- වෙනත් ආයතනවලට තොරතුරු ඉල්ලීම් යොමුකර ඇතිබවට දැනුම්දෙන ලිපි,
- තොරතුරු ඉල්ලුම්පත්‍රයෙන් ඉල්ලා ඇති තොරතුරු වැඩිදුර පැහැදිලිකර එවන ලෙස දන්වන ලද ලිපි,
- තොරතුරු ඉල්ලීම් ප්‍රතික්ෂේප කළ බව දන්වන ලිපි,

- තොරතුරු ඉල්ලීම පිළිබඳව ගනු ලබන ඉදිරි පියවර පිළිබඳව දින 14ක් තුළ දන්වා එවනු ලබ දැනුවත ලිපි යන ප්‍රභේද අන්තර්ගත වේ.

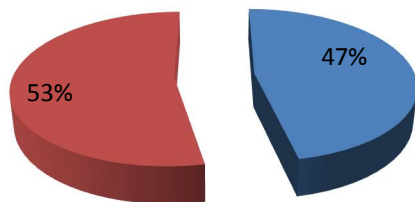
කුමන හෝ ප්‍රතිචාරයක් නොලැබුණු තොරතුරු ඉල්ලීම් ගණන 16ක් වන අතර තොරතුරු ඉල්ලීම් යොමු කළ පසු ඒ සම්බන්ධයෙන් කිසිදු හෝ ප්‍රතිචාරයක් නොලැබුණු තොරතුරු ඉල්ලීම් ඊට අයත් වේ.

මෙම අධ්‍යයනයේදී පෙනී ගිය විශේෂ කරුණක් වන්නේ අප අයදුම්කළ තොරතුරු ඉල්ලීම් 203න් 95ක ප්‍රමාණයක් තොරතුරු ලබා දුන්නද අදාළ තොරතුරේ නොපැවැත්ම සම්බන්ධව වුවද අප වෙත නිසි දැනුම්දීමක් සිදු කළ පහත දැක්වෙන කාණ්ඩයන් එනම්, ප්‍රතික්ෂේපිත තොරතුරු ඉල්ලීම් 29 හා යොමු කරන ලද තොරතුරු ඉල්ලීම්වලට අදාළව එම තොරතුරු ඔවුන් සතුව නොමැති බව හෝ එය වෙනත් ආයතනයක් සතුව දක්වමින් එම තොරතුරු ඇති අදාළ ආයතනවලට යොමු කිරීම් 49ද ඊට අදාළ තොරතුරු ලබාදීම සම්බන්ධව නිශ්චිත පිළිතුරක් දැන්වූ ගණයට අයත් වන බවයි. ඒ අනුව අදාළ තොරතුරු ඉල්ලීම් සම්බන්ධව නිශ්චිතවම පිළිතුරක් දැන්වූ ගණන 173ක් වන අතර එය සමස්ත ප්‍රතිචාරයක් ලෙස 85% ක ප්‍රතිචාරයක් වන අතර නිශ්චිත පිළිතුරක් නොදැක්වූ ගණන 30ක් වන අතර එය සමස්ත ප්‍රතිචාරයක් ලෙස 15% කි.

මෙකී තත්ත්වය, තොරතුරු ලබා දීම මෙන්ම අදාළතොරතුර තිබීම හෝ නොතිබීම පිළිබඳව දැනුම්දීමට පොදු අධිකාරීන් සතු වගවීමේ හා වගකීමේ යුතුකම සාධනීය ලෙස ඉටුකිරීමක් ලෙස පෙනී යන තත්ත්වයකි.එසේම,ඉතාමත් කෙටි කලකින් හෝ යම්තාක් දුරට ධනාත්මක තත්ත්වයක් තොරතුරු අයිතිය සුරක්ෂිත කිරීම උදෙසා පොදු අධිකාරීන් පියවරගෙන ඇති බව සඳහන් කළ යුතුය.

5.2 යොමු කරන ලද තොරතුරු ඉල්ලීම්වලට තොරතුරු ලැබුණු ගණන හෝ නොලැබුණු ගණන

- යොමු කරන ලද තොරතුරු ඉල්ලීම්වලින් අයදුම්කරන ලද තොරතුරු ලැබුණු ගණන - 95
- යොමු කරන ලද තොරතුරු ඉල්ලීම්වලින් අයදුම්කරන ලද තොරතුරු නොලැබුණු ගණන - 108



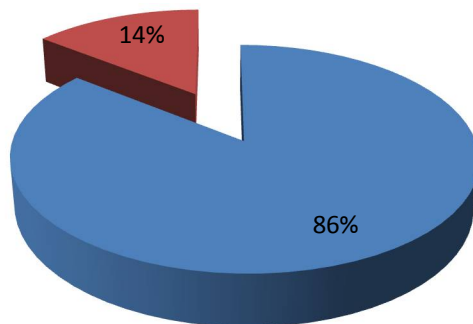
මෙහිදී අප යොමු කළ සමස්තතොරතුරු ඉල්ලීම් අතුරින් ඉල්ලුම් කළ තොරතුරු 95 ක් ලැබීණි.. එය ප්‍රතිචාරයක් ලෙස 47%ක ප්‍රමාණයක් වන අතර අයදුම් කළ තොරතුරු නොලැබුණු ප්‍රමාණයේ ප්‍රතිචාරය 53%ක් වේ. එය සමස්ත තොරතුරු ඉල්ලීම්වලින් 108 ක් වේ.

එසේම සඳහන් කළ යුත්තේ, තොරතුරු ඉල්ලීම් සඳහා අදාළ තොරතුරු ලැබුණු ප්‍රමාණය බහුතරයක් නියෝජනය නොකරන බවයි. අනෙක් අතට යොමුකරන ලද තොරතුරු ඉල්ලීම්වලින් අයදුම් කරන ලද තොරතුරු නොලැබුණු ගණන බහුතරයක් වීම මත එය යම්කිසි සාණාත්මක ප්‍රවේශයක් දැරුවද 47% පමණ ප්‍රතිශතයක් හෝ අයදුම් කළ තොරතුරු ලැබීම, මෙය සංවර්ධනය කළ හැකි ප්‍රවේශයක් සතු ලක්ෂණ දරන බවද සඳහන් කළ යුතුය. මෙහිදී යොමු කරන ලද තොරතුරු ඉල්ලීම්වලින් අයදුම්කරන ලද රැඳුණු සිටි තොරතුරු නොලැබුණු ගණනට පහත සඳහන් කාණ්ඩ අන්තර්ගත වේ.

- වෙනත් ආයතනවලට තොරතුරු ඉල්ලීම් යොමුකර ඇති බවට දැනුම්දෙන ලිපි,
- තොරතුරු ඉල්ලුම්පත්‍රයෙන් ඉල්ලා ඇති තොරතුරු වැඩිදුර පැහැදිලිකර එවන ලෙස දන්වන ලද ලිපි,
- තොරතුරු ඉල්ලීම් ප්‍රතික්ෂේප කළ බව දන්වන ලිපි,
- තොරතුරු ඉල්ලීම පිළිබඳව ගනු ලබන ඉදිරි පියවර පිළිබඳව දින 14ක් තුළ දන්වා එවනු ලබන දන්වන ලිපි
- මේ වන තෙක් කිසිදු ප්‍රතිචාරයක් නොලද තොරතුරු ඉල්ලීම්
- අදාළ ආයතනය පොදු අධිකාරියක් නොවන බව දන්වා ප්‍රතික්ෂේප කරන ලද තොරතුරු ඉල්ලීම්
- අදාළ තොරතුරු තම විෂය පථයට අයත් නොවන බව දන්වන ලිපි යනාදිය අන්තර්ගත වේ.

5.3 ප්‍රතික්ෂේප වීමක් නොවූ තොරතුරු ඉල්ලීම් ගණන හා ප්‍රතික්ෂේපිත තොරතුරු ඉල්ලීම් ගණන

- ප්‍රතික්ෂේප වීමක් නොවූ තොරතුරු ඉල්ලීම් ගණන - 174
- ප්‍රතික්ෂේපිත තොරතුරු ඉල්ලීම් ගණන - 29



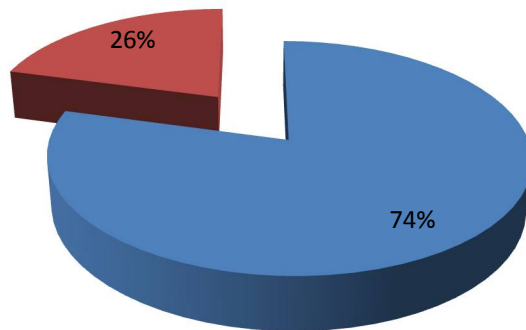
මෙහිදී ප්‍රතික්ෂේපිත වූ තොරතුරු ඉල්ලීම් ගණන 29කි. එය ප්‍රතිශතයක් ලෙස 14%කි. එම තොරතුරු ඉල්ලීම් 29 අතුරින් බහුතරයක් වන අදාළ පොදු අධිකාරීන් විසින් ප්‍රතික්ෂේප කරන ලද්දේ අදාළ තොරතුරු ඉල්ලීම පනතේ 5වන උප වගන්තියේ විධිවිධානවලට අනුව ඉල්ලා ඇති තොරතුරු ඔවුන්ගේ

අධිකාරියෙහි පාලනය හෝ භාරයෙහි නොමැති වීම යන හේතුව මත වන අතර ඉතා සුළුතරයක ප්‍රමාණයක් පනතේ 5 වන උපවගන්තියේ විධිවිධාන නොදක්වමින් හුදෙක් ඉල්ලා ඇති තොරතුරු පැහැදිලි නොවීම මත ප්‍රතික්ෂේප කර තිබිණි. තොරතුරු ඉල්ලීම් 174 ක් නිරායාසයෙන්ම ප්‍රතික්ෂේපිත නොවූ තොරතුරු ඉල්ලීම් ගණයට අදාළ වන අතර එය ප්‍රතිශතයක් ලෙස 86% කි. නමුත් අවධාරණය කළ යුත්තේ පනතේ 5 වන උප වගන්තියේ විධිවිධානවලට අනුවමෙම ප්‍රතික්ෂේපිත නොවූ තොරතුරු ඉල්ලීම් ගණයට පහත සඳහන් කාණ්ඩයන් අන්තර්ගත වන බවයි. එනම්,

- වෙනත් ආයතනවලට තොරතුරු ඉල්ලීම යොමුකර ඇති බවට දැනුම්දෙන ලිපි,
- තොරතුරු ඉල්ලීම්පත්‍රයෙන් ඉල්ලා ඇති තොරතුරු වැඩිදුර පැහැදිලිකර එවන ලෙස දන්වන ලද ලිපි,
- තොරතුරු ඉල්ලීම පිළිබඳව ගනු ලබන ඉදිරි පියවර පිළිබඳව දින 14ක් තුළ දන්වා එවනු ලබන දන්වන ලිපි යන අන්තර්ගත වේ.
- මේ වන තෙක් කිසිදු ප්‍රතිචාරයක් නොලද තොරතුරු ඉල්ලීම්
- අදාළ තොරතුරුට සම්බන්ධිත කර්තව්‍යය තම ආයතනයට නොඅදාළ බවට දක්වන ලිපි
- අදාළ තොරතුරු තම විෂය පථයට අයත් නොවන බව දන්වන ලිපි යනාදිය අන්තර්ගත වේ.

5.4 යොමුකරන ලද තොරතුරු ඉල්ලීම්වලට අදාළව එම තොරතුරු ඔවුන් සතුව නොමැති බව හෝ එය වෙනත් ආයතනයක් සතුව බව දක්වමින් එම තොරතුරු ඇති අදාළ ආයතනවලට යොමුකිරීම් සම්බන්ධ තත්ත්වය (ඔවුන් විසින් ලිපි මඟින් හෝ අපවෙත දන්වා එවීම)

- කුමන හෝ ප්‍රතිචාරයක් ලැබුණු ගණන - 187
- එයින් වෙනත් ආයතනවලට යොමු කිරීම් ගණන - 49



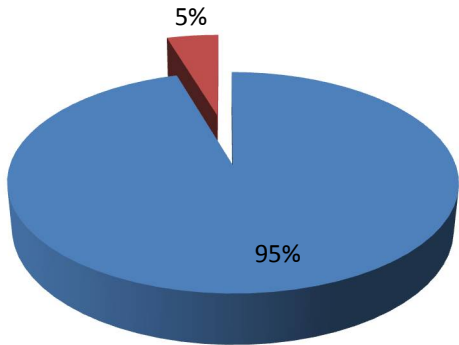
අප විසින් යොමු කරන ලද තොරතුරු ඉල්ලීම්වලින් 187කට කුමන හෝ ආකාරයක ප්‍රතිචාර ලැබුණු අතර එසේ ලැබුණු ප්‍රතිචාර අතුරින් අදාළ තොරතුරු ඉල්ලීම සම්බන්ධව අපවෙත දන්වා එවූ තවත් වැදගත් ප්‍රතිචාරයක් වූයේ එම තොරතුරු ඉල්ලීම අප විසින් යොමු කරන ලද ආයතනයට අදාළ නොවන බැවින් එය අදාළ වෙනත් ආයතනයකට ඔවුන් විසින්ම අදාළ තොරතුරු ඉල්ලීම යොමු කිරීම හෝ අදාළ

වෙනත් ආයතනය අප වෙත දන්වමින් එම ආයතනයෙන් අදාළ තොරතුරු ලබා ගැනීම සිදු කරන ලෙස දන්වන ප්‍රතිචාරයි.

ඒ අනුව අපවෙත අදාළ ආයතනයෙන් විමසන ලෙස දන්වා එවීම හෝ එම ආයතනය විසින් අදාළ ආයතන වෙත තොරතුරු ඉල්ලීම යොමු කිරීම් 49ක් පැවති අතර එය කුමන හෝ ප්‍රතිචාරයක් ලැබුණු තොරතුරු ඉල්ලීම් ගණනෙන් 26%ක ප්‍රතිශතයක් පිළිබිඹු කරයි. මෙම අවස්ථා අප විසින් අවබෝධකරගනු ලබුවේ තොරතුරු දැනගැනීමේ පනත යටතේ ශ්‍රී ලාංකික පුරවැසියන්ට ලබාදුන් අයිතිය විධිමත්ව ක්‍රියාවේ යෙදවීමට අදාළ පොදු අධිකාරීන් විසින් ගනු ලැබූ පියවරක් ලෙසයි. නමුත් ඊට සාපේක්ෂව බොහෝ පොදු අධිකාරීන් විසින් අදාළ තොරතුරු පැවතිය හැකි වෙනත් වගකිව යුතු ආයතනයක් නොදක්වමින් හුදෙක් අදාළ තොරතුරු ඔවුන් සතුව නොවන බව දක්වනු ලැබූ ප්‍රතිචාර මෙන්ම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම්ද පැවතීමෙන් යම්කිසි සෘණාත්මක ප්‍රවේශයක් තොරතුරු ලබාගැනීමේ අයිතිය සුරක්ෂිත කිරීමෙහිලා පැවතිය බවද සඳහන් කළ යුතුය.

5.5 තොරතුරු ඉල්ලුම්පත සම්බන්ධයෙන් ගනු ලබන ඉදිරි පියවර දින 14ක් තුළ දන්වා එවන බව දැන්වුවද මේ වනතෙක් ඉන් අනතුරුව කිසිදු ප්‍රතිචාරයක් නොලැබුණු ගණන

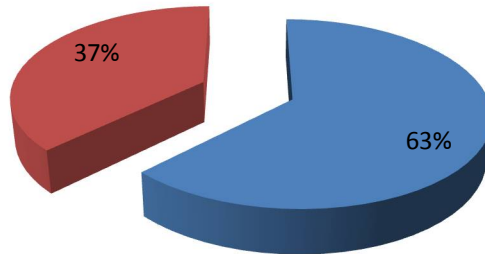
- කුමන හෝ ප්‍රතිචාරයක් ලැබුණු ගණන - 187
- ඉන් දින 14ක් තුළ ගනු ලබන ඉදිරි පියවර දන්වා එවනු ලබන බව දැක්වුවද මේ වන තෙක් ඉන් අනතුරුව කිසිදු ප්‍රතිචාරයක් නොලැබුණු ගණන - 09



යොමු කරන ලද තොරතුරු ඉල්ලීම් 203න් 187ක් සඳහා කුමන ප්‍රතිචාරයක් ලැබුණද එම ප්‍රතිචාර අතුරින් අදාළ පොදු අධිකාරිය විසින් අප යොමු කරන ලද තොරතුරු ඉල්ලීම් පිළිබඳව ගනු ලබන ඉදිරි පියවර දින 14ක් තුළ දන්වා එවනු ලබන බව බොහොමයක් පොදු අධිකාරීන් විසින් දන්වා එවන ලදී. නමුත් සඳහන් කළ යුත්තේ එසේ ගනු ලබන ඉදිරි පියවර දින 14ක් තුළ දන්වා එවනු ලබන බව දැන්වුවත් අදාළ දින 14 මේ වන විට ඉක්මවා ඇතද එකී දැන්වීමෙන් පසු කිසිදු ප්‍රතිචාරයක් නොලද තොරතුරු ඉල්ලීම් 9ක් පවතින අතර එය කුමන හෝ ප්‍රතිචාරයක් ලද තොරතුරු ඉල්ලීම්වලින් 5%ක වන බවය.

5.6 මූලික අභියාචනා යොමුකළ පසු තොරතුරු ලැබුණු ගණන හා නොලැබුණු ගණන

- මූලික අභියාචනා යොමුකළ පසු තොරතුරු ලැබුණු ගණන - 27
- මූලික අභියාචනා යොමුකළ පසු තොරතුරු නොලැබුණු ගණන - 40



අප විසින් යොමු කරන ලද තොරතුරු ඉල්ලීම්වලට ප්‍රතිචාර ලෙස අදාළ තොරතුරු ඉල්ලීම් ප්‍රතික්ෂේප කරන ලද බව දැක්වමින් අප වෙත යොමු කළ ප්‍රතිචාර හෝ සැලකිය යුතු දින ගණනාවක් ගත වුවත් ඒ පිළිබඳව කිසිදු ප්‍රතිචාරයක් නොලද තොරතුරු ඉල්ලීම් සම්බන්ධයෙන් අප විසින් මූලික අභියාචනා 67ක් යොමු කරන ලදී. එන් අභියාචනා 27ක් සඳහා තොරතුරු ලැබුණු අතර එය ප්‍රතිශතයක් ලෙස 40%ක් වන අතර අභියාචනය කිරීමෙන් වුවද තොරතුරු නොලැබුණු ගණන 40ක් වන අතර එය ප්‍රතිශතයක් ලෙස 60%ක් ලෙස දැක්විය හැකිය.

මෙහිදී මූලික අභියාචනයෙන් පසු වුවද අදාළ තොරතුරු ඉල්ලීම් නොලැබුණු එනම්, අදාළ තොරතුරු ඉල්ලීම් ප්‍රතික්ෂේප කළ 60% ප්‍රතිශතයේ කාණ්ඩයට පහත සඳහන් ප්‍රතිචාර හෝ තත්වයන් අන්තර්ගත වේ.

- අදාළ ඉල්ලුම්පත තම ආයතනයට අදාළ නොවන බව දැක්වන ලිපි.
- අදාළ තොරතුරු තම භාරයේ නොපවතින බව දැක්වන ලිපි.
- අදාළ තොරතුරු තම භාරයේ නොපවතින බව දැක්වීමේ ඒ සඳහා වගකිව යුතු වෙනත් ආයතනයක් දැක්වමින් එවන ලද ලිපි.
- අභියාචන ලිපිය ලද බවත් එය ලේඛනගත කළ බව දැක්වුවද ඊට ප්‍රතිචාර නොලද ලිපි.
- අදාළ තොරතුරු ලබා ගැනීම උදෙසා තොරතුරු ඉල්ලීම ඊට අදාළ වෙනත් ආයතනයකට යොමු කරන ලද බව දැන්වන ලිපි.
- අභියාචනය ඉදිරිපත් කළද ඒ උදෙසා කිසිදු ප්‍රතිචාරයක් නොලද අවස්ථා වේ.

6. අධ්‍යයනයේ සොයාගැනීම්

6.1 පොදු අධිකාරීන්හි තොරතුරු දැනගැනීම පිළිබඳ පනත පිළිබඳ ආකල්පය

මෙම අධ්‍යයනයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස හඳුනාගත හැකි තත්වයක් වන්නේ සමස්තයක් ලෙස පොදු අධිකාරීන්හි තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිය පිළිබඳව ධනාත්මක ප්‍රවේශයක් ඇති බවයි. එනම් අප විසින් ඉල්ලා සිටි තොරතුරු ඉල්ලීම් සඳහා කුමන හෝ ප්‍රතිචාරයක් අපවෙත යොමුකළ ප්‍රතිශතය 92% ක ඉහළ ප්‍රතිශතයක් වන බැවිණි. නමුත්, එය සියයට සියයක්ම ධනාත්මක තත්වයක් නොවන බවද අවධාරණය කළ යුත්තේ අප විසින් ඉල්ලා සිටි තොරතුරු ලබාදුන් ප්‍රතිශතය 47% ක අගයක් වන හෙයිනි. මෙම 47% ක අගය බහුතරයක අගය නොදැක්වූවත් මෙම අයිතිය ක්‍රමානුකූලව සංවර්ධනය කළ හැකි අයිතියක් යන්නපෙන්නුම් කරන අතර ඒ සඳහා ක්‍රමෝපායික වැඩපිළිවෙළක් අදාළ පොදු ආයතන සතුව පැවතිය යුතු වීමක්ද යෝජනා කරයි.

එසේම, 8% ක් වැනි සුළු අගයක් මෙහි සෘණාත්මක පැතිකඩක් පෙන්නුම් කරන්නේ අදාළ පොදු ආයතන විසින් අදාළ තොරතුරු ඉල්ලීම් සඳහා කුමන හෝ ප්‍රතිචාරයක් දැක්වීමට අසමර්ථ වීමෙනි.

මෙහිදී සඳහන් කළයුතු තවත් කරුණක් වන්නේ අදාළ තොරතුරු ඉල්ලීම් යොමුකිරීම් සම්බන්ධව අපවෙත ලැබුණු දුරකතන ඇමතුම්වලදී තොරතුරු ඉල්ලා සිටින්නේ එම පොදු අධිකාරීන් සතු කුමන හෝ දුර්වලතාවක් අනාවරණය කරගැනීමටද යන ආකල්පය බොහෝ නිලධාරීන් සතුව පවතින බවය. මෙම ආකල්පය තොරතුරු ලබාදීමේ වගවීම හා වගකීම යම්කිසි ආකාරයකට නිශේධනාත්මක තත්වයකට යොමුකළ හැකි අතර එම ආකල්පය තුරන් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගතයුතු වීමද යෝජනා කළ හැක්කකි.

තොරතුරු ඉල්ලීම් සඳහා ප්‍රතිචාර දැක්වීමේදී ඇතැම් පොදු ආයතන තරමක් රළු ස්වභාවයකින් සිය ප්‍රතිචාර දැක්වීමක් සිදුකර තිබීම හරහා එය පුරවැසියාගේ අයිතීන් ප්‍රවර්ධනය කිරීමෙහිලා සෘණාත්මක බලපෑමක් එල්ල කරනු ඇත. පොදු ආයතන භාවිත කරනු ලබන වචන මගින් එම ආයතනයේ හෝ අදාළ නිලධාරියාගේ ආකල්පමය තත්වයක් සෘජුවම පෙන්නුම් කරන නිසා මෙම ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ සන්නිවේදනය පුරවැසියා අඩපණ කිරීම සඳහා නොව එම අයිතිය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා වන අයුරින් පවත්වාගත හැකිනම් එය පනතින් අරමුණු කරගත් තොරතුරු දැනගැනීමේ සංස්කෘතියක් බිහිකිරීමෙහිලා අනිවාර්ය දායකත්වයක් සපයනු ඇත.

6.2 තොරතුරු ඉල්ලීම්වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීම පිළිබඳ තත්වය

තොරතුරු ඉල්ලීම් සඳහා ප්‍රතිචාර දැක්වීම ඉතාමත් ඉහළ මට්ටමක පැවති අතර එය පනත ක්‍රියාත්මක වීම ආරම්භ වූ මුල් කාලයේම ලබාගත් සාධනීය තත්වයක් ලෙස සැලකිය හැකිය. මන්දයත් යොමු කරන ලද සමස්ත තොරතුරු ඉල්ලීම් 203ත් තොරතුරු ඉල්ලීම් 172ක් සඳහා අදාළ තොරතුරේ පැවැත්ම හෝ නොපැවැත්ම සම්බන්ධව නිශ්චිත පිළිතුර සැපයීමට අදාළ පොදු අධිකාරීන් ක්‍රියාකර ඇති බැවිනි. එහෙත් ඊට සාපේක්ෂව අදාළ තොරතුරේ පැවැත්ම හෝ නොපැවැත්ම සම්බන්ධව නිශ්චිත පිළිතුරක් සැපයීමට තොරතුරු ඉල්ලීම් 31ක් අපොහොසත් වී ඇති අතර එයද නොසලකා නොහැරිය යුතු තත්වයකි.

නමුත්, ශ්‍රී ලාංකේය පුරවැසියාගේ ප්‍රජාතන්ත්‍රීය අයිතීන් සුරක්ෂිත කරලීමේ තවත් එක් උපාංගයක් ලෙස හඳුන්වා දුන් මෙම නවමු ප්‍රවේශය සාධනීය ලෙස ඵල දරන බවක් නිරීක්ෂණය කළ හැක්කේ තොරතුරු දැන ගැනීමේ අයිතිය සුරක්ෂිත කිරීමේ මුල් පියවරක් ලෙස අදාළ පොදු අධිකාරීන් ඊට ප්‍රතිචාර දැක්වීම සැලකිය යුතු ඉහළ මට්ටමක පවතින බැවිනි.

6.3 තොරතුරු ඉල්ලීම් පිළිබඳව ක්‍රියා කිරීමේදී පනත මඟින් දක්වා ඇති කාල පරාස පිළිබඳව පොදු අධිකාරීන් සැලකිල්ලක් දක්වන්නේද?

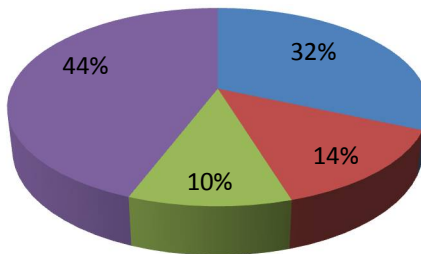
මෙහිදී අවධාරණය කළ යුත්තේ අදාළ දින ගණන් ගණන් ගැනීමේදී තොරතුරු දැනගැනීමේ පනත ප්‍රකාරව හුදෙක් පොදු ආයතන වැඩ කරන දින ගණන් පමණක් ගනන් ගත් අතර (සෙනසුරාදා, ඉරිදා හා රජයේ නිවාඩු දිනයන් ගණනය නොකරන ලදී) අදාළ පොදු ආයතනවලට හිතකර වන පරිදි ඔවුන් අදාළ තොරතුරු හෝ ප්‍රතිචාරය ලියාපදිංචි කැපැලට යොමුකළ දිනය නොව එම තොරතුර හෝ ප්‍රතිචාරය ලියා අත්සන් කළ දිනය ගණනය කළ බව සැලකිය යුතුය.

තොරතුරු ලැබුණු සම්පූර්ණ ප්‍රමාණය	දින 14ක් තුළ තොරතුරු ලැබුණු ප්‍රමාණය	දින 21ක් තුළ තොරතුරු ලැබුණු සම්පූර්ණ ප්‍රමාණය	දින 30ක් තුළ තොරතුරු ලැබුණු සම්පූර්ණ ප්‍රමාණය	දින 121ක් තුළ තොරතුරු ලැබුණු සම්පූර්ණ ප්‍රමාණය
95	30/95	30 + 13 = 43 /95	43 + 10 = 52 /95	52 + 42 = 95

යොමු කරන ලද තොරතුරු ඉල්ලීම් සඳහා දින 14ක් ඇතුළත තොරතුරු ඉල්ලීම් 30කට අදාළ තොරතුරු ලැබුණු අතර එය තොරතුරු ලැබුණු සමස්ත ප්‍රමාණයෙන් 32%ක ප්‍රතිශතයකි. එසේම දින 21ක් ඇතුළත තොරතුරු ඉල්ලීම්වලට අදාළ තොරතුරු 13ක් ලැබුණු අතර එය තොරතුරු ලැබුණු සමස්ත ප්‍රමාණයෙන් 14%ක ප්‍රතිශතයකි. දින 30ක් ඇතුළත තොරතුරු ඉල්ලීම්වලට අදාළ තොරතුරු 10ක් ලැබුණු අතර එය තොරතුරු ලැබුණු සමස්ත ප්‍රමාණයෙන් 10%ක ප්‍රතිශතයකි. එසේම දින 121ක් ඇතුළත තොරතුරු ඉල්ලීම්වලට අදාළ තොරතුරු 42ක් ලැබුණු අතර එය තොරතුරු ලැබුණු සමස්ත ප්‍රමාණයෙන් 44%ක ප්‍රතිශතයකි.

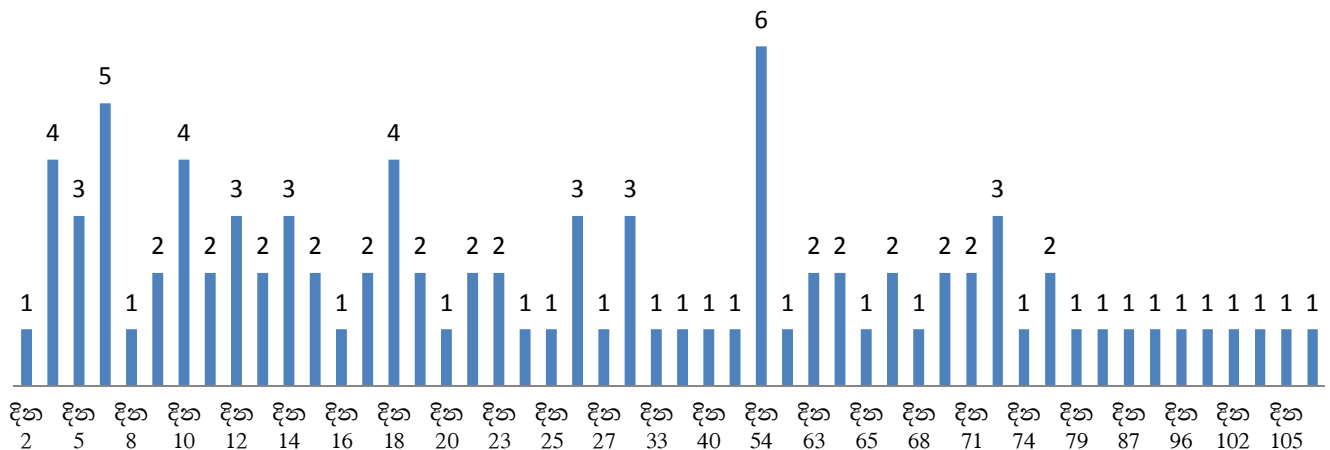
තොරතුරු ලැබුණු දින වකවානු ප්‍රතිශතයක් ලෙස

- දින 14ක් තුළ තොරතුරු ලැබුණු ප්‍රමාණය - 30
- දින 21ක් තුළ තොරතුරු ලැබුණු සම්පූර්ණ ප්‍රමාණය - 13
- දින 30ක් තුළ තොරතුරු ලැබුණු සම්පූර්ණ ප්‍රමාණය - 10
- දින 121ක් තුළ තොරතුරු ලැබුණු සම්පූර්ණ ප්‍රමාණය - 42



ඒ ඒ කාල පරාසයන්හි තොරතුරු ලැබුණු ප්‍රමාණය

■ තොරතුරු ලැබුණු ගණන



6.4 තොරතුරු ඉල්ලීම් ලිපිවලට ප්‍රතිචාර යොමු කිරීමේදී පොදු අධිකාරීන් විසින් ලිපි සම්බන්ධයෙන් සිදු කරනු ලබන ඇතැම් දෝෂ (reference errors)

අධ්‍යයනයේ තවත් එක් සොයාගැනීමක් වූයේ පොදු අධිකාරීන්, අප විසින් යොමු කළ ඇතැම් තොරතුරු ඉල්ලීම් සඳහා ප්‍රතිචාර දැක්වීමේදී යොමු කිරීම්/යොමු අංකනය කිරීම් සිදු කිරීම(referencing) නිසියාකාරව සිදු කර නොමැති බවයි. එය පොදු අධිකාරීන්හි අකාර්යක්ෂමතාව උදෙසා අනුමිතියක් යෝජනා කරන්නක් වන අතර එය නොසලකා නොහැරිය යුතු කරුණක් වන්නේ එතුළින් බොහෝ ආනුෂංග බිහි වන නිසාවෙනි. එය පහත ආනුෂංග උත්පන්න කරයි.

උදා:- A නැමැති ආයතනයෙන් X,Y,Z ලෙස විවිධ තොරතුරු ඉල්ලීම් වෙන් වෙන් වශයෙන් යොමු කිරීමේදී එම වෙන් වෙන් තොරතුරු ඉල්ලීම් නිසි පරිදි අංකනය කිරීමට අදාළ පොදු අධිකාරිය අපොහොසත් වීම මත අදාළ තොරතුරු ඉල්ලීම්වලින් බහුතරයක් ප්‍රතික්ෂේප වීමේදී කුමන ඉල්ලීම ප්‍රතික්ෂේප වූයේද යන්න වටහා ගැනීමට අසීරු වන බැවිනි.

එසේම එලෙස නිසි ලෙස අංකනය නොකරන ලද ලිපියක් හරහා ඉදිරියට කටයුතු කිරීම අපහසු කර්තව්‍යයක් වන අතර එය පුරවැසියාගේ අයිතීන් ක්‍රියාත්මක කිරීමෙහිලා නිෂේධනාත්මකව බලපෑම් එල්ල කරයි.

එසේම එය අභියාචනා කිරීමේ පටිපාටියට හා අවසන අධිකරණ ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමේදී මූලික ලේඛනගත සාක්ෂි ලෙස මෙහෙයවීම පිළිබඳව සාක්ෂිමය වටිනාකම පඵදු කිරීමට හෝ සාක්ෂිමය වටිනාකමක් අහෝසි කිරීමටද බලපෑම් එල්ල කළ හැකි නිසාය.

එබැවින් නිසි ලෙස අංකනය කිරීම්/යොමු කිරීම් සිදු නොකිරීම පුරවැසියාගේ අයිතීන් ක්‍රියාත්මක කිරීම උදෙසා දැඩිව බලපෑම් එල්ල කරන අතර අනෙක් පසෙකින් පොදු අධිකාරීන්හි ලේඛනෝපගත කිරීමේ අකාර්යක්ෂමතාවද පිළිඹිබු කරන්නක් ලෙස අවධාරණය කළ යුතුය.

6.5 එක සමාන තොරතුරු ඉල්ලීම්වලදී ඊට අයත් එක සමාන පොදු අධිකාරීන් එම තොරතුරු සම්බන්ධව ඒකීය මතයක් නොදැරීමේ අවස්ථා

මෙම සොයාගැනීම් සෘජුවම පාසල් පද්ධතිය හා බැඳී තුණකි. මෙහිලා සඳහන් කළ යුත්තේ අප විසින් දිවයිනේ ජනප්‍රිය පාසල් කිහිපයක් උදෙසා තොරතුරු ඉල්ලීම් යොමුකරනු ලැබුවේ එම පාසල්වල පළමු ශේෂයට බඳවාගත් ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවන් පිළිබඳව හා, එසේ බඳවා ගැනීමට පදනම් වූ හේතූන්/නිර්ණායක පිළිබඳ ඉල්ලීමකි. මෙහිදී අධ්‍යයනය කළ සුවිශේෂ කරුණක් වන්නේ එම

කාරණය සම්බන්ධව බොහෝමයක් පාසල් ඒකමතිකභාවයක් නොදැරීමයි. එම පාසල්වල ප්‍රතිචාරය වූයේ,

- අදාළ තොරතුරු ලබා දීම,
- අදාළ තොරතුරු ලබා දීම එම පාසල පොදු අධිකාරියක් යන ගණයට නොවැටෙන බව දක්වමින් ප්‍රතික්ෂේප කිරීම,
- තොරතුරු ලබා දීමට අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ පූර්ව අනුමැතියක් අවශ්‍ය බව දැන්වීම,
- අදාළ තොරතුරු ලබාදීම පාසලේ කාර්යයක් නොව අමාත්‍යාංශයේ කාර්යයක් බව සඳහන් කිරීම වැනි එකිනෙකට වෙනස් වූ ප්‍රතිචාර.

අනතුරුව අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විසින් අදාළ තොරතුරු පාසලේ විදුහල්පතිවරයා ලබාදිය යුතු බව දක්වමින් පාසල්වලට නියෝගයක් සිදු කිරීම හරහා යම් කිසි ඒකීය මතවාදයක් උක්ත කරුණ සම්බන්ධව ක්‍රියාත්මක කිරීමට අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය ක්‍රියාකළ බවයි. මෙයින් ගම්‍ය කරගත හැක්කේ තොරතුරු ලබාදීම සම්බන්ධව විධිමත් වැඩපිළිවෙලක දැඩි අවශ්‍යතාවයයි.

6.6 පොදු අධිකාරීන් සතුව අදාළ තොරතුරු නැතිනම් ඔවුන් ඒ සම්බන්ධව නිවැරදි ආයතනය වෙත යොමු කිරීම සිදු කරන්නේද?

තම අධිකාරිය සතුව අදාළ තොරතුරු නොපවතී නම් එය පැවතිය හැකි වෙනත් අධිකාරියක් නම් කිරීම හා අදාළ තොරතුරු ඉල්ලීම වගකිව යුතු අධිකාරියට යොමු කිරීම අත්‍යාවශ්‍යයෙන්ම දෙයාකාරයක ප්‍රවේශයන් වේ. එනම් එය අදාළ තොරතුරු පැවතිය හැකි වෙනත් අධිකාරිය හුදෙක් නම් කිරීම තොරතුරු අයිතිය විධිමත්ව සුරක්ෂිත කිරීමෙහිලා යම් කිසි දායකත්වයක් සැපයුවද එය අදාළ ආයතනය වෙත යොමු කරමින් පුරවැසියාට එම තොරතුරු ලබා දීමට ක්‍රියා කිරීම කලින් සඳහන් කළ දායකත්වයට වඩා පුරවැසියාගේ අයිතීන් සුරක්ෂිත කිරීමට පොදු ආයතන සතු යුතුකම හා වගකීම නිසි පරිදි ක්‍රියාත්මක කිරීමක් ලෙස හඳුනාගත හැකිය.

කෙසේ වුවත් මෙය සෘජුවම පොදු අධිකාරීන්හි නිලධාරීන් සතු ආකල්පමය ගුණාංගයක් නිරූපණය කරන අතර එම ආකල්පය තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතියේ සංවර්ධනය පිළිබඳවත් එහි අනාගතය පිළිබඳවත් සෘජුවම බැඳී පවතින්නකි. කෙසේ හෝ පොදු ආයතන 49ක් එසේ වෙනත් ආයතන නම් කිරීම් හෝ ඉන් එහාට ගොස් එම ආයතනවලට තොරතුරු ඉල්ලීම් යොමුකර තිබීම සාධනීය වන අතර මෙම සංස්කෘතිය වර්ධනය කිරීම උදෙසා නිසි වැඩපිළිවෙලක් පැවතීම එහි ස්ථාවරභාවයට අනිවාර්ය බලපෑමක් එල්ලකරනු ඇත.

6.7 සාධාරණ හේතූමත හෝ වෙනත් හේතු මත තොරතුරු ලබා දීම ප්‍රතික්ෂේප කරන්නේද?

අප විසින් යොමු කරන ලද තොරතුරු ඉල්ලීම් 29 ක් ප්‍රතික්ෂේප වී ඇති අතර එම තොරතුරු ඉල්ලීම් බොහොමයක් ප්‍රතික්ෂේප කිරීමෙහිලා අදාළ පොදු අධිකාරීන් සඳහන් කරන්නට යෙදුණු ප්‍රධානතම හේතුව වූයේ පනතේ 5 වන උප වගන්තියේ විධිවිධාන අනුව ඉල්ලා ඇති තොරතුරු ඔවුන්ගේ අධිකාරියෙහි පාලනයේ හෝ භාරයේ නොමැති වීමේ හේතුව මත ප්‍රතික්ෂේප කරන ලද බව දැක්වීමයි. එසේම අදාළ තොරතුරු ඉල්ලීම ඔවුන්ගේ විෂය පථයට අයත් නොවන බව දක්වමින්ද ඇතැම් පොදු අධිකාරීන් අදාළ තොරතුරු ඉල්ලීම ප්‍රතික්ෂේප කර ඇති අතර එයින්ද ඇතැම් පොදු අධිකාරීන් එය අදාළ වෙනත් පොදු අධිකාරීන් වෙත යොමු කර තිබීමද අධ්‍යයනය කෙරිණි.

කෙසේවෙතත්, තම භාරයේ තොරතුරු ඉල්ලීම නොමැති වීම සඳහාද අදාළ පොදු අධිකාරීන් හේතු දැක්වීමක් සිදු කළයුතු වීම අදාළ ප්‍රතික්ෂේප කිරීමෙහි විනිවිදභාවය උදෙසා පුරවැසියාගේ තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිය සුරක්ෂිත කිරීමට අනිවාර්ය දායකත්වයක් සපයයි. මන්දයත් පොදු අධිකාරීන්හි සෑම තීරණයක් සඳහාම සාධාරණ හේතු පැහැදිලි කිරීමක් පුරවැසියන් අපේක්ෂා කරන්නේ එය තම අභිවෘද්ධිය උදෙසා ක්‍රියාකරන ආයතනයක් වන බැවිනි. එසේම තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිය හා සෘජුවම හේතු දැනගැනීමද බැඳී පවතින්නක් නිසා අදාළ තොරතුරු ප්‍රතික්ෂේප කිරීම කුමන පදනමක් මත සිදුවුවත් එය විස්තරාත්මක හා පැහැදිලි හේතුදැක්වීමක් වියයුතු බව අවධාරණය කළ යුතුය.

6.8 ප්‍රතිචාර දැක්වීමට කල්ගතවීම හා තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම පිළිබඳ පනත දක්වා ඇති නිසි කාර්ය පටිපාටිය පොදු අධිකාරීන් විසින් අනුගමනය කරන්නේද

මෙම අධ්‍යයනයේ තවත් එක් සොයා ගැනීමක් වූයේ බොහෝ පොදු අධිකාරීන් තොරතුරු ඉල්ලීම් සඳහා ප්‍රතිචාර දැක්වීමට මෙන්ම තොරතුරු ලබාදීමට පනතින් අවධාරණය කරනු ලබන කාල සීමාවට වඩා කාලය ලබා ගැනීමයි. පනත මගින් දක්වන පොදු අධිකාරීන් විසින් ලබාදිය යුතු පළමු ප්‍රතිචාරය දින 14ක් තුළ දැන්වීමට පොදු ආයතන 203න් 68ක් අසමර්ථ වී තිබේ. එනම් එය ප්‍රතිශතයක් ලෙස 33.49%ක අගයක් දරන අතර අනෙක් පොදු අධිකාරීන් 135ක් වැනි අතිශය බහුතර ප්‍රමාණයක් දින 14ක් ඇතුළත අදාළ තොරතුරේ පැවැත්ම හෝ නොපැවැත්ම හෝ ලබා දීම හෝ ප්‍රතික්ෂේප කිරීම හෝ සිදු කර ඇති බවයි. එය ප්‍රතිශතයක් ලෙස 66.50%ක අගයක් දරයි. මෙහිදී අපගේ අවධානය යොමු විය යුත්තේ දින 14ක් ඇතුළත කුමන හෝ ප්‍රතිචාරයක් නොදැක්වූ ආයතන විෂයයෙහි වන අතර ඊට බලපෑ කරුණු අධ්‍යයනය කිරීම හරහා එම දුර්වලතාවට පිළියම් සෙවීමයි. සැබවින්ම එසේ දින 14ක් තුළ කුමන ප්‍රතිචාරයක් දැක්වීමට අදාළ පොදු අධිකාරීන් අසමර්ථ වීමෙන් එය සෘජුවම පුරවැසියාගේ තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිය කෙරෙහි සෘණාත්මක බලපෑමක් එල්ල කරන අතර එය අනෙක් අතින් පනතින් අවධාරණය කරන ලද විධිවිධානයන්ට පටහැනිව යාමකි.

සමස්තයක් ලෙස අවධානය යොමු කිරීමෙහිදී පොදු අධිකාරීන් 135ක් පනත දක්වන කාල පරාසය තුළ ක්‍රියාත්මක වීම තොරතුරු දැනගැනීමේ පනත ක්‍රියාත්මක වීම ආරම්භ වූ මුල්කාලයේම අත්පත් කරගත් සාධනීය ලක්ෂණයක් ලෙස පැසසිය යුතුය.

අනෙක් අතට තොරතුරු ඉල්ලීම පිළිබඳව දින 14ක් තුළ කුමන හෝ ප්‍රතිචාරයක් දක්වා අනතුරුව එම තොරතුරු ලබාදීම හෝ ප්‍රතික්ෂේප කිරීම උදෙසා අදාළ ආයතන 135න් සැලකිය යුතු බහුතරයක් ප්‍රමාද වී තිබීම අවධානයට පාත්‍රවිය යුතුය. ප්‍රායෝගික තලයේදී තොරතුරු නිලධාරියා ලෙස කටයුතු කරන නිලධාරියා එකී කාර්යය සඳහාම පමණක් අනුයුක්ත කර නොතිබීම හා අනෙකුත් රාජකාරී මධ්‍යයේ තොරතුරු ඉල්ලීම ලබා දීම හෝ ප්‍රතිචාර දැක්වීමට පනතින් ලබා දී ඇති කාල පරාසය තුළ ක්‍රියා කිරීමට අපහසු වීම මෙම ගැටලුවට හේතුවක් ලෙස ඉදිරිපත් විය හැකි වුවද පනතේ 24(3) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව අදාළ තොරතුරු ඉල්ලීමට හැකි ඉක්මණින් ප්‍රතිචාර දැක්වීමට අදාළ තොරතුරු නිලධාරියා ක්‍රියා කළ යුත්තේය.

6.9 තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම පිළිබඳ පනතින් තවදුරටත් ආවරණය කළ යුතු ක්ෂේත්‍ර

තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම තොරතුරු දැනගැනීමේ පනතින් සමස්ත ශ්‍රී ලාංකික පුරවැසියන්ටම හිමිකර දී ඇති බව පනතේ 3(1) වගන්තිය අවධාරණය කරයි. පුරවැසියා යන්නට පනත තුළම අර්ථනිරූපණයක් පැහැදිලිවම දක්වා ඇති අතර එය සියලුම පුරවැසියන්ට හිමිවිය යුතු අයිතියකි. නමුත් පුරවැසියන් වන වෙනස් අවශ්‍යතාවන්ගෙන් යුතු පුරවැසියන් සිදු කරනු ලබන තොරතුරු ඉල්ලීම් සඳහා ප්‍රතිචාර දැක්වීමේදී අනුගමනය කළ යුතු කාර්යපටිපාටිය සම්බන්ධව නිසි පැහැදිලි කිරීමක් පනත තුළ අන්තර්ගත නොවීම යම්කිසි සංඛාත්මක ප්‍රවේශයක් දරන්නකි.

මේ සම්බන්ධව අප සෘජුවම තොරතුරු දැනගැනීමේ කොමිසමෙන් විමසීමක් තොරතුරු ඉල්ලීමක් ලෙස සිදුකළ අවස්ථාවකදී කොමිසමේ පිළිතුර වූයේ කොමිසම විසින් කොමිසම සතු තොරතුරු දෘශ්‍යාබාධිත පුරවැසියෙකු හට බේල් ක්‍රමයට ලබාදීමට පහසුකම් සපයා නොමැති බවත් පනතට යටත් ආයතන එවැනි පහසුකම් සපයා ඇතිද යන්න එම ආයතන විසින් විමසිය යුතු බවට වන පිළිතුරකි. මෙමගින් හෙළිකරගත හැක්කේ උක්ත අවස්ථාවක් සම්බන්ධ තත්වයකදී තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම පිළිබඳ කොමිෂන් සභාව සතුව නිසි යාන්ත්‍රණයක් නොමැති බව හා එතුළින් තොරතුරු අයිතිවාසිකම ක්‍රියාත්මක කිරීමෙහි යම්කිසි අඩුපාඩුවක් පවතින බවයි. එබැවින් තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිය පිළිබඳව වන ප්‍රමුඛ ආයතනය ලෙස තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම පිළිබඳ කොමිෂන් සභාව මේ උදෙසා අවශ්‍ය පියවර ගතයුතු වීම අවධාරණය කළ යුතු තත්වයකි.

7. හඳුනාගත් අඩුපාඩු, දෝෂ මඟහරවා ගනිමින් ශ්‍රී ලාංකේය පුරවැසියන්ගේ තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම සුරක්ෂිත හා විධිමත් කිරීම සඳහා වන නිර්දේශ

1. පොදු අධිකාරීන්හි සේවයේ නියුතු නිලධාරීන් හට තොරතුරු දැනගැනීමේ පුරවැසියා සතු අයිතියෙහි වැදගත්කම හා එම අයිතිය සුරක්ෂිත කිරීමෙහිලා ඔවුන් සතු වගකීමේ හා යුතුකමේ ස්වභාවය අවධාරණය කෙරෙන පරිදි විධිමත් වැඩසටහන අවශ්‍යතාවක් පවතී. එය සෘජුවම පොදු අධිකාරීන් සතු ආකල්පමය වෙනසකට මඟපාදමින් පුරවැසියාගේ අයිතීන් සුරක්ෂිත කිරීමට දායක වනු ඇත.
2. පනතින් දක්වන ලද නිශ්චිත කාලපරාසය තුළ ක්‍රියා කිරීමට කටයුතු කිරීම විධිමත් කිරීම. මන්දයත්, පනතින් දක්වන පරිදි මෙය ඉක්මන්/ අත්‍යවශ්‍ය කටයුත්තක් ලෙස සැලකිය යුතුය යන්න දක්වා ඇති බැවිනි.
3. තොරතුරු ලබා දීම ප්‍රතික්ෂේප කරන්නේ නම් ඒ කුමන පදනමක් මතද යන්න නිසි හේතු දැක්වීමක් සිදු කිරීමේ වැඩපිළිවෙලක අවශ්‍යතාව.
4. එසේම පනතේ 5 වන උපවගන්තියේ විධිවිධානයන්ට අනුව තොරතුරු ඉල්ලීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීමේ 5වන පෝරමය ප්‍රායෝගිකව අදාළ තොරතුරු ප්‍රතික්ෂේප කිරීමේ පදනම සම්බන්ධයෙන් එනම්, එල්ලා ඇති තොරතුරු පැහැදිලි නොවීම සම්බන්ධයෙන් වන ප්‍රතිචාර දැක්වීම/ප්‍රතික්ෂේප කිරීම සම්බන්ධව සඳහන් කිරීමේ දුරවලභාවයක් වන බැවින් ඒ සඳහා සුදුසු පැහැදිලි කිරීමක් අවශ්‍ය බලධාරීන් විසින් සිදුකළ යුතු වීම.
5. තොරතුරු ලබා දීම ‘ප්‍රගාමී හෙළිදරව්වක්’ (Proactive Disclose) ලෙස පැවතිය යුතුය යන සංකල්පය ආරක්ෂා කරමින් තොරතුරු ලබා දීම ප්‍රතික්ෂේප කරන වගන්ති සඳහා පුළුල් අර්ථනිරූපණයක අවශ්‍යතාව.
6. තොරතුරු ඉල්ලා සිටින භාෂාවෙන් ඊට අදාළ ප්‍රතිචාරය ලැබීම සුරක්ෂිත කිරීම. මෙමගින් තොරතුරු පවතින භාෂාවෙන් ඔබ්බට ගොස් පුරවැසියා අයැද සිටින භාෂාවෙන් තොරතුරු ලබාදීම අදහස් නොවන අතර රාජ්‍ය භාෂා ප්‍රතිපත්තියට අනුව පුරවැසියාගේ භාෂා අයිතිවාසිකම සුරක්ෂිත කිරීම අපේක්ෂිතය.
7. තොරතුරු ලබාදීම් සම්බන්ධව හා ඊට අදාළ අභියාචනා සම්බන්ධව පුරවැසියන් කොළඹට කැඳවීම ඔවුන්ගේ අයිතීන් ක්‍රියාත්මක කිරීමෙහිලා සෘණාත්මකව බල පෑ හැකි බැවින් තොරතුරු අයිතිය පිළිබඳව තීරණ ගන්නා කලාපීය මධ්‍යස්ථානයන් (Regional Centers) ඇති කිරීම තොරතුරු අයිතිය සුරක්ෂිත කිරීමෙහිලා පමණක් නොව යුක්තියට ප්‍රවේශවීමේ අයිතියද අත්‍යවශ්‍යයෙන්ම සුරක්ෂිත කිරීමට ගතහැකි පියවරකි.
8. මාස තුනකට වරක්වත් එක් පළාතක් වශයෙන් සමස්ත පළාත් සඳහා තොරතුරු ඉල්ලීම් පිළිබඳව සලකා බැලෙන විශේෂ යාන්ත්‍රණයක් නිර්මාණය කර ක්‍රියාත්මක කළ හැකි නම් පුරවැසියා තුළ යහපාලනයට සම්බන්ධ වීමේ කැමැත්ත/ අවධානය ප්‍රවර්ධනය කිරීමෙහිලා උපකාරී වනු ඇත.

9. තොරතුරු ලබාදීම නිලධාරියාගේ වගකීමක් මෙන්ම එම අයිතිය ක්‍රියාත්මක කරගැනීමෙහිලා අවධානයෙන් ක්‍රියාකිරීම පුරවැසියාගේද යුතුකමකි. මන්දයත් මෙය හුදෙක් එක් පාර්ශ්වයකගේ අවබෝධය මත සිදුකළ නොහැක්කක් වන අතර පොදු නිලධාරියාගේ හා පුරවැසියාගේ අන්‍යෝන්‍ය අවබෝධය හා වගකීම මත ඉදිරියට යා යුතු ප්‍රවේශයක් වන බැවින් ඊට අදාළ සහසම්බන්ධතාව ප්‍රවර්ධනය කරමින් සුරක්ෂිත කිරීමෙහිලා වගකිවයුතු ආයතන හා පුද්ගලයන්ගේ අවධානය යොමුවීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ.

